

Vlastní kresba

2'11

PETR ROBEJŠEK
BAOBAB
PETR KESSLER
TOSKANSKO

1

Moje zkušenost:
při řízení
počítejte s tím,
že všichni čistou
hlavu nemají.

Na cestě se může stát cokoliv. Proto je součástí nového povinného ručení od Allianz i úrazové pojištění dětí v autě, asistence nebo třeba pojištění proti živlům. www.allianz.cz

**Povinné ručení s nejširší
pojistnou ochranou na trhu.**

S vámi od A do Z

Allianz

na začátek

Stanislav Bernard
spolupřítel Rodinného pivovaru Bernard

Tahle země je pěkně zkurvená! Nebude to ale tím, že se tady málo huli. Takhle bych parafrázoval populární hlášku z filmových Samotářů. A proč? Protože v Česku chybí jakási kultura, etika, chcete-li, pravidla hry.

Jejich neexistence má své historické příčiny, z nichž nejpodstatnější jsou dvě světové války a hlavně čtyřicet let totalitního režimu, kdy komunisti v prvních letech po válce fašisty ve svinstvech v lecčems překonali. S tím souvisela řada exodů národních elit, lidí, kteří tyto hodnoty v sobě měli. Po listopadové revoluci vzniklo jakési vakuum a lidé jej vyplňují podle své přirozenosti.

Bohužel se u nás hlavně ve vysoké politice úspěšně prosadila řada gaunerů a s nimi související korupce. Ta začíná už někde v nejnižších fotbalových soutěžích a přes úředníky samosprávy a státní správy proniká až do nejvyšších politických pater, kde se již stala její nedílnou přirozeností. Je každodenní součástí života a většina lidí ji dokonce nepovažuje za nějaké zlo. Přitom nejde o nic jiného než o sprostou zlodějnu, podvody, kvůli nimž každý z nás přichází o moře peněz ročně. Celkový objem takto rozkradených peněz představuje v České republice mnoho desítek miliard korun.

Když jsme v pivovaru přišli s tím, že potřebujeme mít své firemní hodnoty, padaly návrhy od většiny zaměstnanců a vedení je pouze dalo dohromady. Máme pět základních firemních hodnot – otevřenost, důvěru, spolupráci, odpovědnost a pozitivitu. Nám stanovení firemních hodnot hodně pomohlo. Už pouhá diskuze o nich pročistila vzduch.

Jsem přesvědčen, že pokud i v Česku budeme mít soubor základních národních hodnot, pomůže to celé společnosti. Ty však nelze vymyslet někde nahoře. Proto, aby se jimi lidé řídili, je naprosto nezbytné, aby si je vymysleli sami. I to je jeden ze základních cílů nedávno vzniklého Nadačního fondu proti korupci. Zjistit, které hodnoty jsou pro lidi opravdu důležité, a ty pak účinnou formou uvést v život a trvale propagovat. Chce se mi věřit, že tahle země může být v budoucnu prosperující demokracií postavenou na základech vycházejících ze slušnosti.

Držte se!

vlastní cestou 2/11

obsah

duben – květen – červen

editör

Boris Dočekal

redakce

Stanislav Bernard

Zdeněk Mikulášek

Markéta Navrátilová

design

Štěpán Malovec

jazyková poradkyně

Věra Bláhová

tisk

Tiskárna David, s. r. o.

vydavatel

Rodinný pivovar Bernard, a. s. // www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

ilustrace na obálce > Blexbolex (z knihy Album lidí)

04_ **Velké strategické plány jsou nutně chybné**
rozhovor s Petrem Robejškem

10_ **Svět se zbláznil**
z pivovaru

12_ **Nakladatelství Baobab**
lahůdka ze světa literatury

15_ **Prokletí rodu Grussů**
povídka Petra Šabacha

20_ **Lidé na pláži**
fotoreportáž

27_ **Novinky**
z pivovaru

28_ **Dárci krve chtějí pomáhat**
rozhovor s Petrem Kesslerem

31_ **Toskánské jaro**
reportáž

36_ **The Tap Tap**
počin

37_ **Srdce, Afghánistán a rusko-německá láska**
fejeton Jaroslava Rudíše

38_ **Havlíčkův Brod**
Vysočina a okolí

Velké strategické plány jsou nutně chybné

říká Petr Robješek | **politolog, ekonom, komentátor**

Pro mě je Evropská unie hlavní příčina neschopnosti našeho kontinentu, ačkoliv je vydávána za nástroj k tomu, aby se Evropa stala velmocí.

Co říkáte až katastrofickým předpovědím, že Čína během příštích let doslova převálcuje Evropu i Ameriku?

Pokud by šlo všechno dál jako teď, asi by se to stalo. Ale já už jsem delší dobu přesvědčený, že Čína se zalkne svým vlastním tempem, které produkuje spoustu vedlejších problémů uvnitř země.

Například?

Vnitřní nestabilitu, nerovnost, problémy ekologické i zahraničně politické... Čínská síla také automaticky provokuje i obavy u svých sousedů a rivalitu těch, co si myslí, že by to také mohli zkusit. Stačí zmínit Indii. Čínské tempo probouzí také ofenzivní politiku Spojených států. To všechno jsou tlaky, které se obracejí proti čínskému dynamismu, a podle mého názoru do deseti let Čína, když bude mít štěstí, přistane hladce, ale přistane. Anebo to bude katastrofa.

Neohrozila by katastrofa v Číně i nás?

Určitě, protože by se týkala celého světového hospodářství. Čína dává světovému

hospodářství pohyb, je to významný hráč jako spotřebitel i producent, má suroviny... Takže kdyby z toho víceméně zaběhnutého koloběhu vypadla, samozřejmě by se to týkalo i všech ostatních. A České republiky přímo tím, že je napojená na Německo, které dnes profituje právě z obchodu s Čínou. V okamžiku, kdy by čínský boom skončil, skončí i ten německý a vzápětí i náš.

Čína zaplavuje svět levným zbožím především díky nízkým mzdám. Myslíte si, že takhle nízké je udrží, nebo že tuhle konkurenční výhodu ztratí?

Číňané se ji samozřejmě snaží udržet i umělým podhodnocováním své měny. Tím, jak drží mzdovou hladinu nízko, vykořisťují své vlastní obyvatele. Ale to bude čím dál víc provokovat právě sociální ořesy, nestabilitu. V boomu je vlastně jen pobřežní pás, kde žije asi dvě stě padesát milionů lidí, což je sotva pětina celkového počtu obyvatel. Ti ostatní z hospodářského rozvoje v podstatě neprofitují. Z nich se rekrutují mimo jiné ti dá se říct gastarbeitři, kteří jsou vykořisťováni nejvíc.

Tlaky na změnu budou růst a čínská vláda se jim dlouhodobě nebude moci vyhnout. A jakmile k tomu dojde, hospodářství ztratí svou současnou efektivitu a tím i konkurenční výhody. Stane se tak postupně, ale nevyhnutelně.

Existuje paradox – Evropané chtějí co nejlevnější, tudíž čínské zboží, ale zároveň i vysoké mzdy a nízkou nezaměstnanost.

Ano, to chtějí všichni lidé ze Západu. Mají snahu nakupovat levně, ale zároveň si udržet svůj plat, aby levného zboží mohli koupit o to víc. Tenhle, jak říkáte paradox, existuje už zhruba od sedmdesátých let. Západní ekonomika je v situaci, kdy poptávka sice stoupá, ale příliš pomalu na to, aby byl ekonomický růst dostatečně vysoký. Z toho plyne, že podnikatelé hledají možnost, jak uspořit výrobní náklady, aby přesto tu klesající poptávku nějakým způsobem využili. A nižší výrobní náklady našli hlavně v Číně. Z toho plyne, že pracovní místa se ze západní Evropy, včetně Česka, přesouvají jinam. A tím si podřezáváme větev, na které sedíme.

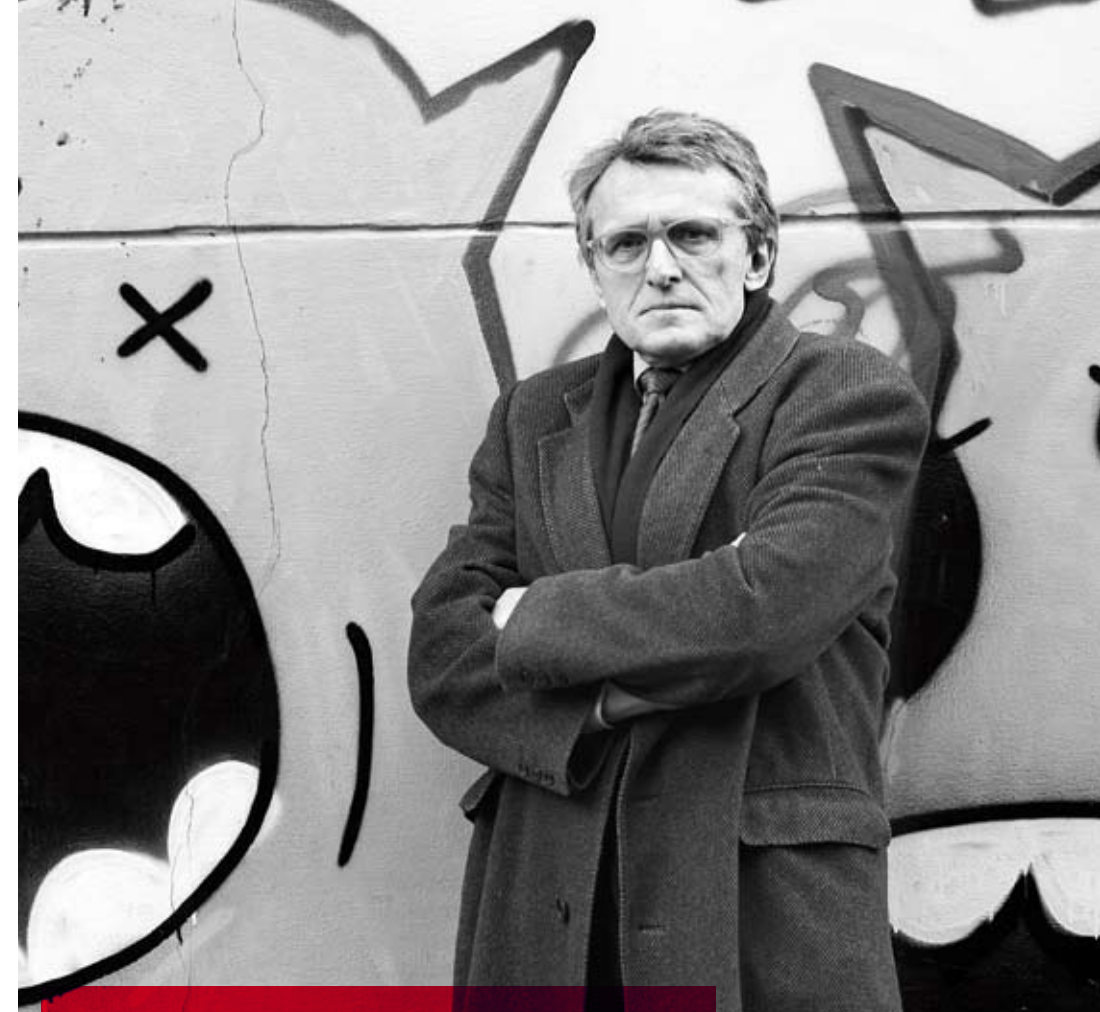
Zmínil jste růst, proč vlastně musí ekonomika pořád růst?

Tu otázku si kladu taky. My se dříve nebo později dostaneme do situace, kdy si tuhle otázku budeme muset položit opravdu vážně a přehodnotit odpověď, kterou si doposud dáváme. Dnešní odpověď je, že růst musí být, protože chceme pořád víc. Ale ve skutečnosti nechceme pořád růst, máme už velké množství toho, co bychom potenciálně mohli mít, naše potřeby jsou více nebo méně uspokojeny. To, co si teď dopřáváme a co nám průmysl nabízí, není nezbytné, ale my dokud můžeme, kupujeme. Ale ochota lidí nakupovat je nižší než třeba v Rusku nebo v Číně, které jsou hladové po konzumu. Ti lidé po dlouhá desetiletí nic neviděli a nic neměli a teď svůj hlad kompenzují. My v rozvinutých západních zemích si ale budeme muset položit otázku, jestli skutečně chceme zvyšovat náš blahobyt za cenu, že bude ubývat pracovních míst, a jestli neexistují i jiné hodnoty, které nám blahobyt vlastně už neposkytuje. Takovou hodnotou je třeba čas pro sebe, pro svou rodinu, koníčky. Tuhle otázku si kladou lidé přemýšliví a relativně saturovaní. Takových je ještě pořád málo, ale tahle otázka stojí před námi.

Není problém v tom, že těch přemýšlivých asi moc nepřibude?

To ne, ale přibude tlaku o tom přemýšlet. Pokud je společnost na určitou myšlenku připravená, je ta nejednou nutková i pro méně přemýšlivé. A tahle situace se blíží každou pracovní silou, která se odsouvá do levných producentů zemí. Jinými slovy každým ztraceným místem na Západě se přibližuje chvíle, kdy si společnost musí uvědomit – počkej, my bychom si teď leccos mohli koupit, ale nemáme za co. A až se tenhle pocit rozšíří a v tom procesu už jsme, pak myšlenka, jestli čas není stejně hodnotný nebo hodnotnější než materie, nejednou začne být zajímavá.

Ono to souvisí s touhou mít neustále nové a nové věci, jak to lidem nesmyslně diktuje třeba móda, i když mají plnou skříň ještě dobrých věcí. Mobil ještě funguje, ale je potřeba ho obměnit...

v únoru 2011

To je ovšem naše rozhodnutí. Každý se ale nepodřizuje a dál se obléká podle svého. K tomu je ovšem potřeba trochu individuality.

Podřezáváme si větev i jinak. Třeba Francouzi se v podstatě brání mít normální pracovní týden, odejít později do důchodu...

Francouzský způsob života k tomu přímo svádí. Ale časem i Francouzi přijdou k poznání, že to tak nejde. Pětaticetihodinový pracovní týden je vlastně poslední pozdrav společnosti blahobytu. Odbory si vydobýly něco, co už tenkrát nebylo přiměřené vývoji a co se dlouhodobě nedá ufinancovat.

Co si myslíte o odborech a jejich úloze v současné společnosti?

Na jednu stranu ztratily svou funkci a dlouhá léta to vypadalo, že klasický dělník (tj. prapůvodní klient odborů) v podstatě vymírá. Ale globalizace, přesun pracovních

míst do Asie a z toho plynoucí rostoucí sociální nerovnost na Západě pro ně najednou otevřely novou šanci uplatnit se. Když se podíváte, jak se po dlouhá léta na Západě vyvíjely reálné mzdy, je jasné, že malá část společnosti z globalizace úžasně profitovala, ale většina zažila reálnou příjmovou stagnaci. Tudíž se společnost rozpoltila. A pro ty, co se cítí odsunutí na vedlejší kolej, ošizení a do jisté míry právem, najednou mají odbory svou funkci, už zase – alespoň z pohledu mnoha lidí – mají za co bojovat.

Udělám teď úrok od ekonomiky. V Německu, ve Francii, v Británii se hodně mluví o tom, že ztroskotat multikulturalismus – soužití lidí různých náboženství a kultur v jedné společnosti. Žijete převážně v Hamburku, jak to vnímáte?

Tyhle otázky jdou hodně do hloubky a nelze je pro časopis detailněji rozebrat. Demokratické společnosti tím, jak si po desetiletí užívaly blahobytu, se staly tolerantní až do-

PETR ROBEJŠEK
*1948

Vystudoval sociologii a sociální psychologii na pražské Karlově univerzitě a po odchodu z Československa národní hospodářství a sociologii na univerzitě v Hamburku, kde nyní žije. Do roku 2007 působil jako ředitel Mezinárodního institutu pro politiku a hospodářství Haus Rissen v Hamburku, dnes je na volné noze. Věnuje se poradenství pro představitele politické a komerční sféry.

Ke zlepšení musí vést cesta malých a středních kroků.

slova k sebezapření. Toleruji úplně všechno. A ta tolerance se postupně měnila v neschopnost žádat od těch, kteří do země přijdou a chtějí v ní žít, aby se přizpůsobili jejím pravidlům. Demokratické společnosti už léta nebojovaly, nemusely se skutečně prosazovat. To se v tomto případě projevuje v tom, že jejich tolerantnost vede k sebezapření...

Spiš k sebezničení...

Jistě. To znamená, že všechno se dá omluvit, všechno musíme tolerovat. A to vede v západní společnosti k tomu, že i malá, ale bohužel významná skupina fanatických přívrženců islámu se může ve svobodné společnosti pohybovat jako ryba ve vodě. A jakékoliv omezení jejího pohybu vede k diskusím doslova až do krve. Ale můžeme si to my jako demokraté vůbec dovolit?

Existují imigranti, kteří se vysloveně odmítají integrovat, protože k tomu nejsou ničím nuceni. Sociální zabezpečení je takové, že ačkoliv v zemi léta žijí, nemusejí umět řeč. Nemusejí se přizpůsobit a z toho samozřejmě vznikají ghetta. Subkultury, ve kterých si třeba Turci kultivují své anatolské zvyky, které v některých případech vedou k tomu, že zejména z mladých se vyklubou zločinci, nebo dokonce extrémní islamisté. Tolerance západní společnosti je bezbřehá a bezmyšlenkovitá. Její neochota prosadit dodržování minimálních pravidel u těch, kteří do země přišli, vede k tomu, že je opravdová integrace jen velmi obtížně dosažitelná.

Pojďme zpátky k ekonomice. Jaký je váš názor na EU? Není udivující třeba to, že úředníci z tisíc kilometrů vzdáleného Bruselu nám dik-

tují, jaké máme používat žárovky? Co by unie měla dělat?

Jediné, co umí a může, je společný trh. Ale to neznamená, že bude společně plánovat, co se na něm bude odehrávat. Unie má organizovat ohraničení společného trhu navenek a dohlížet, aby se uvnitř trhu hrálo jakžtakž férově. Všechno ostatní Evropská unie neumí, ale jednou tady je a chová se jako každá byrokratická organizace směrem k maximalizaci moci. A protože jí to jednotlivé státy nedovolí v míře, v jaké by si to přála, koncentruje se na vedlejší pole, jako jsou žárovky. Tam ukazuje, že má moc. A my ubozí Evropané jsme v rukou dvou přetížených a často prostě neschopných byrokracií – té vlastní doma a té evropské. A protože obě jsou navíc v konkurenci, vznikají z toho další vedlejší efekty, které společnosti ochromují.

A ještě jedna absurdní věc, kdy třeba o penězích na čističku v Rantířově rozhodují v Bruselu, kteří v té vesnici nikdy nebyli...

A nikdy nebudou. Nemají tušení, jak to tam vypadá a co ta vesnice potřebuje. Ve skutečnosti jde jen o trošku kultivovanější plánovanou ekonomiku, trošku mírnější komunismus. Nejde sice o vládu jedné strany, ale o tendenci ke koncentraci moci do rukou bruselské byrokracie, která manipuluje a omezuje svobodná rozhodnutí lidí i v Rantířově. To jsou zákony profesora Parkinsona, byrokracie se vydovádí až do excesů a komplikuje lidem život.

Mluví se o nutnosti šetřit, ale co to nesmyslné stěhování evropského parlamentu z Bruselu do Štrasburku a hned zase zpátky?

To samozřejmě nedává smysl, jde o politický kompromis; stěhování však není ten nejhorší případ vyhazování peněz. Tím je třeba zemědělská politika unie, která nemá s moderní ekonomikou nic společného. Jde jenom o politické zájmy, protože půlka Evropy je agrárně strukturovaná a její hlavní město je Paříž. A ta si po desetiletí vynucuje, aby se podporoval agrární sektor, který v moderní společnosti zaměstnává tři až čtyři procenta lidí. Svého času na zemědělské dotace padly dvě třetiny rozpočtu EU, nyní je to slabá polovina, ale ani to nemá nic společného se

zdravým rozumem. Pro mě je Evropská unie hlavní příčina ztrnulosti našeho kontinentu, ačkoliv je vydávána za nástroj k tomu, aby se Evropa stala velmocí. Ale ať se podíváme na jakýkoliv ukazatel, včetně těch, které si unie sama kladla, jako tzv. lisabonská agenda z roku 2000, která hlásala, že do deseti let bude EU nejrychleji ekonomicky rostoucím a nejvíce konkurenceschopným regionem na světě, žádného nedosáhla. To znamená, že není schopná plnit ani své vlastní plány a cíle. Přesto Brusel dělá, jako by se nic nedělo, jako by evropská integrace měla pokračovat donekonečna. Ten směr je jasný – státnost. V kritice těchto tendencí se nijak neliším od názorů pana prezidenta, se kterým nejsem zajedno úplně ve všem.

A co Česko? Ono to není úplně košer, ale představme si, že jste člověk, který má v rukou ekonomiku, finance, zákony...

Osvícený diktátor.

Co byste udělal, aby se věci hnuly správným směrem?

To nejde. To by byla strašně tlustá kniha, kterou by nikdo nečetl. Navíc nejsem odborník na všechno, ale jedno vím. Ke zlepšení musí vést cesta malých a středních kroků. Žádné velké strategické plány, protože ty jsou nutně chybné. Během jejich skuteč-

ňování totiž narazíte na chyby, které jste při koncipování neviděl a nechtěl vidět, protože se vám ta představa zdála tak skvělá, že jste nebyl ochotný připustit, že se v něčem mýlíte... Říkám střední a malé kroky s možností je kdykoliv korigovat a s nutností opakovaně kontrolovat, jestli vedou k vytýčenému cíli. Tahle země, stejně jako každá jiná, potřebuje osvícené sebekritické lidi, kteří si nechtějí nakrást. Kteří jsou na tom tak, že nemusejí myslet, co na stará kolena. Vlastence, co nevidí na prvním místě sebe a svou stranu, ale chtějí téhle zemi sloužit. Možná to zní pateticky, ale já to myslím doopravdy.

BERNARD[®]

VÁS VE ŠTYCHU NENECHÁ

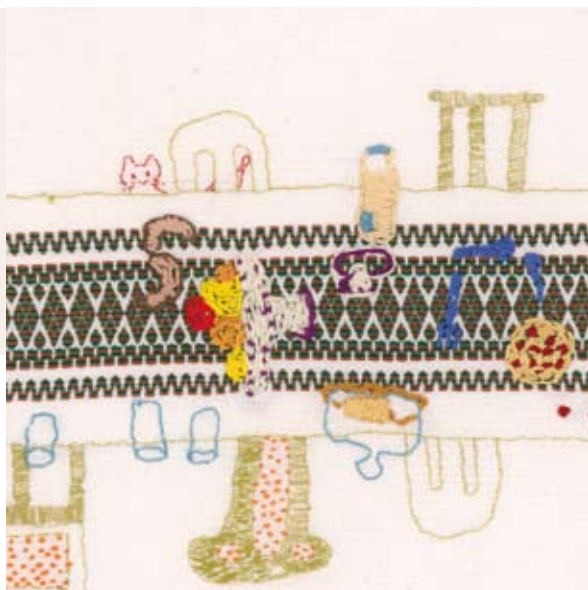
lahůdka

text Jana Slabá

NAKLADATELSTVÍ BAOBAB

Alternativní nakladatelství ilustrovaných knih pro děti založili v roce 2000 Tereza a Juraj Horváthovi. Baobab se orientuje na vydávání původních textů i zajímavých překladů a spolupracuje s mladými výtvarníky, jako jsou Tereza Řičanová nebo Dagmar Urbánková. Ekonomika tu hraje méně podstatnou roli a oba manželé de facto svou práci dotují činnost nakladatelství. Knihy nakladatelství Baobab se odlišují od běžné, masové produkce pro děti kromě jiného tím, že jejich ilustrace nejsou kýčovité a doslovné, nevnučují se svojí nablýskanou křiklavostí. Rozvíjejí dětskou fantazii, smysl pro skutečné umění a vtipné texty dokážou zaujmout i dospělé. Kvalitu knih, jako jsou Šmalcova abeceda, Zpátky do Afriky, Vánoční knížka, Měsíček svítí a mnohé další, dokazují i ceny ze soutěže Nejkrásnější kniha České republiky a prestižní Zlatá stuha IBBY – Mezinárodního sdružení pro dětskou knihu.

Radana Přenosilová – Minimax a mravenec

Prokletí rodu Grussů

Jmenuju se Rosenkrantz, je mi dvacet tři let a momentálně dělám nebo spíš sem dělal nočního hlídače s jistým panem Grusem, kterej když se představoval a podal mi ruku, řek: Já jsem nějakej Gruss. Tohle to jejich já jsem nějakej... u lidí upřímně nesnáším. Sám bych to o sobě samozřejmě nikdy neřek. Nikdy bych neřek: Já sem nějakej Rosenkrantz, jelikož já nejsem žádněj neurčitej člen týhle společnosti a těžko o mně může někdo říct třeba: Není támhle v tý mlze nějakej Rosenkrantz? Já sem zcela konkrétní a jedinečná bytost stejně jako kdokoliv jinej, a tím pádem sem člen určitej, a zároveň bych všechny prosil, aby to laskavě vzali na vědomí.

Dělal sem ve Šternberským paláci jen dočasně, jelikož sem se potřeboval na chvíli zastavit, zorientovat se a v klidu si promyslet, kudy dál, ale taky sem musel při tom svým spočinutí schrastit aspoň něco málo na činži a na to bylo místo hlídače ideální. Jestli to někoho zajímá, předtím sem dělal v minilabu Kodak, a tak jak se kdysi zpívalo, že video killed the radio star!, i mě a spoustu mně

podobnejch pro změnu zabily digitální foťáky. Co proti tomu zmůžete? Nic. A protože sem byl v minilabu jedinej svobodnej a bezdětněj, šel sem při snižování stavu první. Nijak sem se ale nelitoval a nechtěl bych, aby to tak vyznělo i teď, protože práce nočního hlídače má taky něco do sebe. Žádný velikánský prachy sice nečekejte, ale taky po vás nikdo nechce nějak přehnaný kvantum muziky, takže tím se to vlastně vyrovnává.

Pan Gruss byl drobněj šedivej důchodce se strašně zvláštním, a nepřeháním, když řeknu, že až dotěrným pohledem, takže sem furt měl pocit, že na mě vejrá, ať už se nacházel kdekoliv. A byl strašně lekavej. Nikdy sem nezažil člověka, kterej by se tak často lekal! Párkrát se stalo, že sem se třeba prudčejc pohnul a von hned vyletel ze židle, jako kdyby se katapultoval. PROBOHA! říkával sem mu, TOHLE nemůžete, pane Gruss, TOHLE mi, prosím vás, nedělejte, dyť já se toho vašeho leknutí pokaždý leknu daleko víc, než se lekáte vy! Tvrdíval mi, že prej je to tím, jak dělám prudký pohyby a že to všechno je

moje vina, a já to radši vůbec nekomentoval, jelikož to byly evidentní nesmysly. Já a prudký pohyby! To byste mě museli znát líp, abyste se tomu mohli zasmát.

Každěj večer, přesně ve chvíli, co sme zavřeli dveře za posledním zaměstnancem, se pan Gruss vrhl po služebním telefonu a volal svému bratrovi. To bylo prakticky neměnný. Abych nezapomněl, jeho bratr tady taky pracuje jako hlídač, jenže v protisměně, takže například já sem ho nikdy v životě neviděl, ale lidi, který ho znaj, mi říkali, že prej je to přesná kopie svýho bratra. Nešmíroval sem, o čem si ty dva pořád povídají, a taky mi to bylo dost jedno, ale jednou sem nechtěně vyslechl pár vět, který použil pan Gruss, a byl sem z toho dost nespůj, protože naléhavě šeptal: Nemůžeme dělat nic! Pamatuj, bratře, že jsme z prokletého rodu...! Ne, že bych byl nějak mimořádně ustrašeněj, ale to víte – noční obrazárna si žije tak trochu svým životem, což způsobuje zvláštní druh samoty, ve který se tady po rušným dni ocítáte, a to náhlý šero, který vás obklopuje... A do toho si

představte čísi řeči o prokletí... No, že by mi to v tu chvíli přidalo na náladě, to teda nemůžu říct.

Pan Gruss má z pozice staršího k dispozici vrátnici s televizí a gaučem, a dokonce i s vařičem, a já mám svůj spacák, termosku s mátovým čajem a nějakou tu večeři mezi dva chleby. Takhle to bylo od první chvíle, co sem vkročil do Šternberského paláce, a já si nikdy ani v nejmenším nestěžoval. Koneckonců byla tam spousta míst, kam sem si moh zalízt s knížkou, a nic jiného než lampičku sem k tomu nepotřeboval. Vyhovovalo mi to víc než koukat se na pana Grusse, jak nehybně sedí na židli a civí někam do blba. Neříkám, že sem se, aspoň ze začátku, nesnažil být vůči němu trochu srdečnější a na svou první noční sem dokonce přinesl i láhev dobrého vína jakožto zápisný, ale pan Gruss to odmít tak příkře, že sem si řek, ať si teda trhne nohou. Po pravdě řečeno, nevzdal sem se zase tak lehce a hned příští službu sem mu navrhl, že bysme spolu mohli jen tak chvíli a zcela nezávazně posedět, jen abysme si jeden vo druhým mohli říct aspoň pár základních věcí, a nabídl sem mu trochu svého mátového čaje, kterej je fantastický na zažívání. Pan Gruss zamumlal něco o tom, že lituje, ale že musí telefonovat bratrovi, a já sem tenkrát jasně pochopil, že moje společnost je to poslední, o co by na světě stál, a že z nás dvou nějaký bůhvíjak velký kamarádi určitě nebudou. Upřímně řečeno, nijak nešťastnej sem z tohoto poznání nebyl, protože trávit s tím prapodivným stvořením víc času, než bylo bezpodmínečně nutný, mi bylo dost proti srsti – a to si o sobě myslím, že sem člověk, kterej vyjde prakticky s každým.

Tahám s sebou pořád ten slavný zápisník Moleskin, jestli ho teda znáte, takovej ten se zakulacenejma rohama a čtverečkovanéjma listama, a jednou sem si chtěl něco poznamenat z knížky, co sem si ve službě čet, když sem si vzpomněl, že sem ho nechal ležet ve vrátnici. Mohlo být tak kolem jedenáctý, takže sem si řek, že se aspoň trochu protáhnu, a pomalu se vydal za panem Grussem. Seděl jako obvykle na židli a už zase telefonoval se svým bratrem. Pro jistotu sem zaklepal na sklo vrátnice tak jemňounce, jak jen sem

byl schopnej, protože sem nestál o to se zase leknout jeho leknutí, ale málo platný, on se stejně vyděsil tak, že ačkoliv sem byl na jeho reakci připravenej, trhl sem sebou stejně jako on. Nikdy nezapomenu na pohled jeho obrovských černých očí, který na mě tu noc upřel. Ty oči vypadaly spíš jako klapky na spaní, co při delších trasách nabízej v letadlech, aby vás nerušilo světlo, ale co na tom bylo vůbec nejstrašidelnější – to byl naprostej nepoměr velikosti těch černých sférických bulv k jeho skoro nepatrnému tělíčku... Zíral na mě naprosto nehnutě, a teprve když sem se odvážil prsty, který se mi třásly jako listy osiky, sáhnout po svém zápisníku Moleskin, teprve když sem se otočil a pomalu se vracel na své místo na konci chodby, zaslech sem za sebou něco jako slabý bzíknutí. Přiznám se, že mi hrůza, která se mě při tom pazvuku zmocnila, nedovolila, abych se otočil.

Při naší další službě se všechno zdálo být zase v pořádku až do doby, než sem se před panem Grussem zmínil, že bych si kolem půlnoci potřeboval někam zavolat. Proč?! vyjel na mě zostra. Řek sem – prostě proto, že sem se na tom s někým domluvil. Musíte telefonovat před půlnocí, jinak to není možné! vyštěkl na mě, od půlnoci do jedné vykonávám obchůzku! Řek sem mu, a to poměrně suše, že ho u svého hovoru v žádným případě nepotřebuju a je mi celkem jedno, kde se v té chvíli bude nacházet. Ale já tady zamykám! zvolal a hlas se mu při tom dostal do fistule, která by mi za jinejch okolností možná přišla legrační. Od půlnoci do jedné je tato vrátnice mimo provoz! zajíkal se a oči měl v ten moment plný nefalšovaný paniky. Zmátlo mě to tenkrát natolik, že sem se s ním prostě přestal dohadovat a jen sem zahuhlal něco o tom, že když to teda nejde, tak to nejde, a že se z toho nemíním zbláznit. Po těch slovech se pan Gruss sice trochu uklidnil, ale já sem si přesto neodpustil, abych mu neřek, že se chová jako někdo, kdo se o půlnoci mění v myš nebo v co, a pak sem odpochoďoval k sobě a snažil se ještě trochu číst, ale nešlo mi to, protože sem se v duchu musel pořád vracet k tomu, jak divně reagoval na mou žádost o jeden blbej telefonát, a říkal sem si, jestli je to dobře, abych mu furt

jasný, že s ní není něco v pořádku, ale trvalo mi nekonečně dlouho, než sem přišel na to, co. Musca Dureriana byla na svém místě! Téměř po tři sta letech! Nehnutě seděla na levém kolenu madony, hned pod Ježíškovejma nohama a zdálo se, že slabě bzučí. Jenže když sem se sehnul a přiložil svý ucho až těsně k ní, zjistil sem, že pan Gruss nebzučí, ale tiše hovoří. Rozechvěle sem vzal svůj zápisník Moleskine a ve světle baterky si pečlivě zapsal, co tehdy řekl.

Vážený mistře Dürere! Rodina Grussů se vám touto formou už po generace omlouvá za to, že náš nešťastný předek Johann Gruss při restaurování vašeho veledíla, jakým Růžencová slavnost bezesporu je, postupoval tak necitelně, že ho prakticky znehodnotil, ale zvláště se vám omlouváme za to, že přemaloval vaši slavnou mušku, která měla sloužit jako roztomilá hříčka k oklamání diváka-oka. Uznáváme, že bez ní to opravdu není ono... Zároveň vás spolu s bratrem znovu a znovu naléhavě žádáme, zda-li byste nezvážil naši žádost o zrušení kletby nad rodem Grussů, která trvá již od roku osmnáct set čtyřicet. Můj bratr, který s vámi hovořil včera, se v poslední době necítí dobře a upřímně řečeno ani já na tom nejsem zdravotně nejlépe... Já vím, je to jen hodinka každou noc, ale ono nás to doopravdy zmáhá...

v něčem ustupoval, a čím víc sem o tom přemýšlel, tím víc ve mně sílil názor, že jediná správná věc, kterou v tu chvíli můžu udělat, je za panem Grussem zajít, a tak trochu praštit pěstí do stolu.

Vysoukal sem se ze svýho spacáku, zhasl lampičku a s baterkou v ruce sem se za ním vydal. Vrátnice byla opravdu zamknutá. Podíval sem se na hodinky. Bylo pár minut po půlnoci. Procházel sem galerií a hledal svýho potrhlýho kolegu, ale jako by se po něm slehla zem. Pro jistotu sem celý to kolečko zopakoval. Se stejným výsledkem. Prošel sem všechny kouty obrazárny, nahlížel i do přilehlých prostor, ale pan Gruss nikde. Neviděl sem ho, to je sice pravda, ale přesto sem měl moc divnej pocit, že tady někde je. Někde kousek ode mě. Vrátil sem se do sálu s Dürerovou Růžencovou slavností a upřeně sem se na ni zahleděl. Už na první pohled bylo

Kecy, řekl na to Dürer, kterej se na obrazu před lety autoportrétně zvěčnil, a kdybyste ho tam náhodou hledali, je to ta blondatá supermánička, co stojí v místech, kam vám píchne sestřička injekci, když vám ji chce píchnout do zadku. Už léta musím poslouchat ty samý kecý, pokračoval malíř.

My sme s bratrem jenom uvažovali, bzíkávě zafňukala moucha, jestli by náhodou nešlo...

Nešlo!!! zavrtěl Albrecht Dürer svou zlatou hřívou tak prudce, že měl pan Gruss co dělat, aby se svejma šesti chlupatejma nohama udržel na rozkošným kolínku Panenky Marie. Prohlíd sem si pana Grusse v podobě mouchy ještě jednou a z pořádný blízkosti a musím vám říct, že ten, kdo tohle stvořil, byl skutečnej génius. Přísahal bych, že je ta malá potvůrka zrovna tak živá jako vy nebo já...

No tak! pobídl pana Grusse slavný malíř, na co ještě čekáš!?

Vážený mistře Dürere! Rodina Grussů se vám touto formou...

Petr Šabach
(1951)

Absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Poté vystřídal několik povolání – technický redaktor, metodik, noční hlídač, inventurník, odborný referent. V současné době je spisovatelem na volné noze a patří k nejčtenějším českým autorům posledních dvaceti let. Dosud vydal dvanáct knížek, např. Jak potopit Austrálii, Šakalí léta, Hovno hoří, Opilé banány, Občanský průkaz, Škoda lásky. Podle jeho námětů bylo natočeno několik úspěšných filmů: Šakalí léta, Pupendo, Pelíšky, U mě dobrý, Občanský průkaz.

Ve společnosti těch nejlepších...

Na 4. ročník míří odhadem až 180 000 pivomilů.

Největší přehlídka českého piva a české gastronomie nabídne 80 značek českého piva, tradiční českou gastronomii a živou hudbu. Obslouží Vás více než 200 děvčat a chlapců v tradičních krojích.

FIREMNÍ AKCE NA ČESKÉM PIVNÍM FESTIVALU

Český pivní festival je ideálním místem pro setkání Vašich firemních partnerů, hostů či zaměstnanců. Hlavní výhody firemní akce na Českém pivním festivalu: úspornost a předem známá konečná cena, která činí 578,-Kč včetně DPH na osobu.

www.ceskypivnifestival.cz

+420 224 214 775

lidé na pláži:
úvěčko, ručník,
křížovky, hřeběn,
plavky, brejle,
pití, béběčka,
asi klobouček,
lehátko, žabky,
sproháč, deo,
snorchi.

Naplníme vaše představy o designu

sahm
The glass for top brands
www.sahm.cz

z pivovaru

01#

Rodinný pivovar Bernard získal v rámci Slavností piva v Táboře sedm, tedy celkově nejvíce ocenění ze všech přihlášených pivovarů; jedenadvacátého ročníku prestižní soutěže se jich účastnilo více než sto. Bernard zabodoval se svoji čtrnáctkou OX, která získala první místo mezi světlými speciály. V rámci ochucených pivních nápojů pak dokonce obsadil první i druhé místo za nealkoholické nápoje Bernard s čistou hlavou Višeň a Švestka. V nejprestižnější kategorii Zlatá pečeť se pivovar umístil na třetím místě.

02#

V roce 2010 dosáhl Rodinný pivovar Bernard rekordního výstupu – vyrobil celkem 204 474 hektolitrů piva a vykázal o třetinu větší zisk než v předchozím roce – 46 milionů korun. Zvýšení zisku v době celkového poklesu českého pivovarnického trhu bylo především výsledkem snahy pivovaru o nabídku chuťově zajímavých a inovativních piv či netradičních nealkoholických nápojů.

03#

Export Rodinného pivovaru Bernard vzrostl za poslední tři roky o 70 procent. Jeho podíl na výstavu v roce 2010 činil 15 procent, tedy více než třicet tisíc hektolitrů. K tradičním odběratelům, jako jsou například Slovensko, Velká Británie, Slovinsko, Norsko nebo Austrálie, přibýly v roce 2011 i Spojené státy americké.

04#

Bernard Fest 2011 se bude konat 12. + 13. srpna a vystoupí na něm Charlie Straight, Bratři Ebenovi, Mňága a Žďorp, Xindl X, J.A.R., Koller Band, Žlutý pes, Monkey Business, Chinaski, Rock'n'Roll Band Marcela Woodmana...

Dárci krve chtějí pomáhat

Petr Kessler | lékař

O lékařích se v poslední době hodně mluvilo. Především v souvislosti s odborářskou akcí provázenou nehorázným heslem *Náš exodus – váš exitus*. Co si o tom myslí primář pelhřimovské nemocnice Petr Kessler?

▼ V našem oddělení nedal výpověď nikdo. Myslím, že ta akce byla přinejmenším špatně načasovaná a špatně zrežirovaná. Některé požadavky lékařských odborů považuju za legitimní, zejména změnu systému vzdělávání, rovněž mzdy neodpovídají významu práce lékaře a jeho odpovědnosti, nicméně nejsem přítelem určitých rovnostářských požadavků, které odbory vznášejí. Tak jako jsou dobří a špatní instalatéři, jsou dobří, průměrní a špatní lékaři. A podle toho, nejen podle tabulek, by měly vypadat jejich platy.

Mně připadá postup zvolený lékaři v podstatě jako vydírání. A vám?

Je to pokrytecký postup. Oni dali výpověď, ale ve skutečnosti ji nedali, protože pak požadovali, aby se mohli vrátit na svá místa. Já kdybych dal výpověď, nebudu usilovat o zajištěný návrat. Myslím, že řada lékařů byla zmanipulovaná odboráři, nedomysleli všechny následky.

Neměli by si vysokoškolsky vzdělání lidí uvědomovat souvislosti?

Měli, ale bohužel to tak není. Jedná se také o zakotvení v určitých morálních principech. U povolání, jako je medicína, by mělo být nadprůměrné. Ale kdyby opravdu bylo, vypadala by ta akce trochu jinak. Nebo by spíš vůbec nebyla. Přicházet s platovými požadavky ve chvíli, kdy společnost šetří, kdy se snižují mzdové náklady ve veřejné

správě, a chtít jako malé dítě – děj se co děj – víc peněz, s tím se nemůžu ztotožnit.

A ještě jedna věc – žijeme ve svobodné společnosti, kde se jednotlivec může svobodně rozhodovat. Není-li s platem spokojený, neměl by sám odejít jinam?

Přesně tak. Myslím, že právě to dokladuje skutečnost, že to bylo jen jako, že se jednalo o určitou formu stávkou. De iure šlo o výpovědi, de facto o hrozbu stávkou.

Nechme odbory stranou, čím se zabývá hematologické oddělení ve městě, jako je Pelhřimov?

Významnou náplň naší práce tvoří problematika krevního srážení. Krev se skládá z krevních elementů a má dvě základní funkce – přenos kyslíku a dalších plynů a živin a zajištění imunity. A k tomu, aby to mohlo fungovat, slouží třetí funkce, a tou je srážení krve. Protože pokud by se krev nesrážela, při prvním poranění bychom vykrváceli. A pokud by se srážela moc, cévy by se ucply. Kromě jiného se zabýváme nádorovými onemocněními krevetvorby a podařilo se nám získat status pracoviště s rozšířenou hematologicko-onkologickou péčí, pro naše pacienty máme k dispozici i některé velmi nákladné léky. Na druhou stranu se zabýváme problematikou krevního srážení, která zasahuje jak do akutní

medicíny třeba po náročných operacích, tak do gynekologie a porodnictví. Některé poruchy srážení krve totiž vedou k opakovaným potratům. A zabýváme se také léčbou trombózy, když už rovnováha ve srážení krve je narušená.

Jak dalece je vaše oddělení propojené s dárcovstvím krve?

Transfuzologie je druhou náplní naší činnosti. To je převážně odběr krve od dárců, její zpracování na transfúzní přípravky, které se podávají pacientům. Kromě toho se ještě zabýváme odběrem specifických složek, jako jsou koncentráty krevních destiček pro pacienty, kteří mají nějaký nádorový proces a v důsledku jeho léčení mají těchto destiček velmi málo.

Máte problém se získáváním dárců?

Máme registr dárců krve. Mezi nimi vytipujeme i vhodné dárcce krevních destiček. Jestliže předpokládáme, že budeme destičky, jejich životnost je pět dní, potřebovat, dárci jsou schopni být třeba i týden na telefonu a v případě potřeby přijedou.

Čím dárcce motivujete?

Oni jsou motivováni tím, že chtějí pomáhat jiným lidem. My dárcům neplatíme. Bezplatné dárcovství krve má obrovskou výhodu v tom, že dobrovolný dárcce je daleko bezpečnější než

PETR KESSLER
1957*

Vystudoval Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Poté pracoval na klinice v Ústí nad Labem a dnes je primářem hematologicko-onkologického oddělení pelhřimovské nemocnice.

ten, který dává krev za peníze. Když třeba někdo akutně potřebuje peníze na heroin, jde třeba dát krev, protože dostane peníze na ruku. A krev od takového dárce může být nebezpečná, protože v téhle populaci je daleko víc přenašečů nebezpečných virových infekcí.

Vybudoval jste oddělení s velmi dobrou pověstí, přesto – nelákalo vás působit v nějaké fakultní nemocnici?

Že jsem tady, je souhra mnoha šťastných okolností. Začínal jsem na interní klinice v Ústí nad Labem, dcera ale měla opakovaně záněty průdušek, a tak jsme se přestěhovali na Vysočinu. Říkal jsem si, že v Jihlavě by mohlo vzniknout velmi dobré hematologické pracoviště. Sedm let jsem na tom pracoval, ale z různých důvodů, třeba kvůli žabomyším válkám a zvláštním mezilidským vztahům, k tomu nedošlo. Měl jsem nabídky ze dvou fakultních pracovišť, ale říkal jsem si, že udělám ještě jeden pokus, a šel jsem za tehdejším ředitelem pelhřimovské nemocnice, kterému se moje koncepce líbila. Tady jsem našel kolektiv velmi odpovědných sester a laborantek. Podařilo se nám získat spolupracovníky na dalších odděleních, protože hematologie je interdisciplinární obor, a ukázat jim, v čem je pro jejich obory výhodné, když je v nemocnici dobře fungující hematologie.

Zmínil jste opakované potraty těhotných žen...

S touto skupinou máme velké zkušenosti. Spolupracujeme s centrem asistované reprodukce v Jihlavě. Velmi mnoho žen, které měly jeden či více potratů, poté, co jsme je vyšetřili a věnovali se jim během těhotenství, úspěšně porodily. To je nesmírně radostná práce.

Dosáhl jste úspěchu, určitého postavení, žene vás něco dál? Nebo spíš výš.

Myslíte třeba přihlásit se do konkursu na nějakém fakultním pracovišti? To mě neláká. Nerad odcházím od rozdělané práce a tady je jí ještě dost. Opakovaně mám nabídky z různých pracovišť. Mám zástupce, který je odborně zdatný a morálně na vysoké úrovni, můžu se na něj stoprocentně spolehnout, takže mám pocit, že i beze mě by pracoviště šlo dál. Nicméně si myslím, že tady pořád ještě můžu udělat víc užitečné práce než na klinice, kde hematologů zhruba s mými schopnostmi je deset, patnáct. Tady jsme zatím dva a máme velmi širokou spádovou oblast. Samozřejmě máme ještě další ambice jak v rozvíjení pracoviště, tak v poskytování péče i ve vědecké činnosti. Máme spoustu možností spolupracovat na projektech s některými fakultními pracovišti;

být v Pelhřimově neznamená, že nemůžeme dělat i velmi dobrou vědu.

Není důvodů, proč zůstáváte, víc?

Je. U nás jsou velmi dobré mezilidské vztahy, takové na některých fakultních pracovištích stále nejsou. Nemám nic proti zdravým konkurenčním vztahům, kde se lidé snaží dosáhnout co nejlepších vědeckých výsledků, nebojím se konkurence na odborné úrovni, jsem člověk, který když musí řešit konflikty, tak je řeší, ale musí v nich jít o něco zásadního a ne o mé místo.

Na začátku jsme mluvili o platech, ale co úplatky, když si třeba renomovaný primář vezme po operaci od osmdesátileté důchodkyně sto euro se slovy – Zrovna jedu do Vídně, budou se hodit? Myslíte si, že s příchodem mladých lékařů se tahle z totality přežívající praxe změní?

Myslím, že úplatky jsou na ústupu, ale především proto, že lékařská péče se stala dostupnější. Pokud je něco nedostatkovým zbožím, stimuluje to lidi uplatit ty, co jim ho můžou poskytnout. Korupční prostředí vzniká, pokud je nějaké zdravotní péče nedostatek nebo existují extrémně dlouhé čekací doby. Určité riziko vidím do budoucna, pokud by se rozsah péče měl omezovat. Podporoval bych myšlenku, aby pacient měl možnost legálně si připlatit na lepší výkon, na operaci mimo pořadník. Když čeká na operaci dvacet lidí a dva odoperování mimo pořadník zaplatí, zbylých osmnáct se dostane na řadu dřív. Ale obávám, že v naší rovnostářské společnosti budou nadávat a říkat – My to tak nechceme, chceme, aby tamti byli až po nás.

To jsou lidi, kteří dávají, ale co ti, kteří berou?

Pochybují o tom, že generace mladých lékařů je na tom morálně lépe než generace těch starších. Mladí se jen na fakultách naučili lépe chovat k pacientům, vysvětlovat jim jejich problémy. Za nás se žádná etika nevyučovala. Kdyby na tom byli mladší lékaři s morálkou lépe, nemohl by být kdy si zvolen do čela lékařské komory třeba doktor Rath. To svědčí o hlubokém morálním marasmu části lékařů. Myslím, že obecně je morální stav lékařů pořád stejný. Liší se to jen tím, že mladí už o tom něco vědí a někteří o tom i přemýšlejí. Takže pokud by úplatky byly závislé jen na lékařích, asi by se situace moc nezlepšila.

*

text a foto Boris Dočekal

reportáž

Toskánské jaro

Existuje hodně důvodů pro cestu do italského Toskánska. Nejvíce samozřejmě lákají umělecké poklady Florencie, Sienny a také Pisy se světoznámou šikmou věží; místa zaslíbená milovníkům umění i turistům toužícím přidat si další položku do svého seznamu navštívených atrakcí. Toskánsko ale nabízí i jinou zajímavou možnost – vydat se na venkov. Užívat si klidnou, vlídnou atmosféru neznámých městeček a vesnic a působivou, po staletí kultivovanou krajinu s jejími oblými křivkami a půvabnými usedlostmi jakoby rozhozenými mezi vinicemi, poli a loukami. Ideální končinou je z tohohle pohledu třeba jihovýchodní část Toskánska mezi Montepulcianem a Montalcinem. Otevřená krajina je obdivuhodná i na jaře nebo na podzim, kdy ještě nebo už nepálí ostré slunce, není tady moc turistů, a tak si člověk snadno vybere ubytování přímo na místě; upozorňuji na něj například cedule agriturismo. Pohodlné a často i velmi komfortní ubytování mívá ovšem daleko k původní ideji agroturistiky (ukázat městským

lidem a hlavně dětem venkovský život, nějaká ta typická domácí zvířátka a třeba i nabídnout ochutnávku z vlastní produkce). Jejím příkladem po Toskánsku je Il Palazzo dei Diavoli na dohled od Montepulciana. Pod atraktivním názvem (diavolo znamená ďábel) se skrývá dvě stě let starý a pečlivě rekonstruovaný dům s několika apartmány. Nepobíhá tady žádná drůbež a slyšet i vidět jsou leda bažanti. A i když vinice a olivovníky palác obklopují ze všech stran, majitelé nedělají víno (lahev s vlastní etiketou však svým hostům nabídnou) ani nelisují olej. Hrozny a olivy se pouze sklízají a ke zpracování odváží jinam. Místní praktický lékař a jeho žena se starají hlavně o zahradu a na většinu zemědělských prací si najímají pomocníka. Původní uspořádání, kdy vlastník nemovitosti se zabýval i hospodařením, mizí. Mnoho toskánských usedlostí přešlo do rukou bohatých Angličanů a Němců, kteří je zachránili před zkázou, z dalších se staly více či méně luxusní hotely.

Jedna tradice se bohudík nemění. Trhy v městečkách a vesnicích se odedávna odehrávají vždycky ve stejný den v týdnu. Ten čtvrteční v Montepulcianu se řadí k větším. Nabídce sice výrazně dominuje oblečení velmi různorodé kvality, ale nechybí ani typicky italské či toskánské lahůdky. Právě tento kraj proslul výrobou ovčího sýra pecorino. Není tak tvrdý jako mnohem známější parmazán, zato mu poněkud výraznější chuť dodává koření. Speciální koření stojí i za neobvyklou chutí pečené vepřové kýty. S nazelenalou směsí, která pokrývá stěny dutiny po odstraněných kostech, sice působí na první pohled dost podezřele, ale tahle zdejší specialita nemá chybu. Místní vynikající víno se na trzích obvykle neprodává, nabízejí ho v četných vinotékách. VINO Nobile di Montepulciano a Brunello di Montalcino patří k pěti italským vín, které se pyšní hodnocením D.O.C.G., což znamená kontrolu a osvědčení značky původu. Ovšem člověk zpravidla neprohlupe, pokud se spokojí s obyčejným domácím vínem (vino della casa), podávaným k jídlu v menších restauracích. Nabídka toskánských trattorií a ristorantiů se nijak výrazně neliší od té v jiných částech země. Z místní kuchyně stojí za ochutnání vydatné polévky, různě upravené bílé fazole, těstovinové speciality – tordelli nebo papardelle alla lepore (široké nudle se zaječím masem), zvěřinové špízy... Krajina se nejlépe poznává pěšky, což se nejen v okolí Montepulciana zdá jako dost velký problém. Nejenže chybí jakékoliv značení, ale prakticky tu neexistují cesty na český způsob. Pokud se člověk po některé vydá, téměř vždycky dříve nebo později skončí u domu či statku a dál to nejde. Vydat se přes pole nebo vinohrad se rozhodně nedoporučuje, ostatně vstup na soukromé pozemky zakazují i četné cedule. Vyplatí se pořídit si velmi podrobnou mapu, a protože v informačních střediscích dost často žádné nemají, vytisknout si ji předem z internetu. Cesty odněkud někam nebo málo frekventované silničky se nakonec vždycky najdou. Odměnou jsou nezapomenutelné pohledy do krajiny a na městečka, která shlížejí z okolních kopců. Jestliže si někdo chce udělat opravdu pořádný výšlap, nabízí se více než sedmáct set metrů vysoká hora Monte Amiata, jejíž tvar už zdaleky napovídá, že jde o vyhaslou sopku. A kolo? Určitě ano, i když terén je tu hodně kopcovitý a místy si cyklista dá pořádně do těla. Výhodou téhle části Toskánska je na italské poměry ne tak hustý provoz a zdejší řidiči nejsou tak horkokrevní jako na jihu nebo ve velkých městech. Dobře vymyšlená trasa spojující jen menší sídla umožní člověku dostatečně se kochat nádhernými panoramaty. Když už je člověk v Toskánsku, samozřejmě nemůže zapomenout na historické památky. Také v této oblasti je jich spousta, jen nejsou tak známé a velkolepé jako třeba kostely a paláce ve Florencii (ostatně tam se dá, stejně jako do bližší

Sieny, vydat na výlet). Zato si je může prohlédnout ve větším klidu, zvláště ráno a večer, vychutnat si atmosféru úzkých uliček, které často končí na hradbách, odkud je úžasný výhled. Předností neznámých městeček a jejich center je, že se dlouhá léta prakticky neměnila. Nikde nestojí nepatřičný obchod, žádná necitlivá stavba, rušící stylovou čistotu, která je naprostou samozřejmostí. Jen milovník současné architektury si v okolí Montepulciana rozhodně na své nepřijde. Samotné město stojí (jak jinak) na strmém kopci. Venkovská šlechta v něm před staletími nechala postavit nenápadné, ale pozoruhodné paláce, které navrhli přední architekti své doby. Zato renesanční poutní kostel Madona di San Biago, osaměle stojící na úpatí kopce, si pozornost vynucuje už zdaleka. Nejvýznamnější blízkou památkou je malé město Pienza, zapsaná na seznam Světového kulturního dědictví UNESCO. Narodil se tady pozdější papež Pius II. (po něm získalo městečko své jméno), který se rozhodl bezvýznamnou vesničku Corsignano přeměnit ve vzorové renesanční město a zároveň svoji rezidenci. A i když většina jeho plánu se nakonec nerealizovala, náměstí s papežským palácem (v němž je k vidění i Piova ložnice, ostatně Svatým otcům sloužil palác až do roku 1968, muzeum v něm zřídili teprve nedávno), katedrálou a radnicí tvoří působivý celek, který dává představu o ideálech italského humanismu. Montalcino tak zajímavé není (samozřejmě kromě už zmíněného skvělého vína), zato nedaleké benediktinské opatství Sant' Antimo s působivým románským kostelem, malou zahradou a hájem starých, rozeklaných olivovníků určitě stojí za to navštívit. Už kvůli vnitřní výzdobě a zasazení kláštera do okolní přírody. Jihovýchodní část Toskánska je bohatá na termální prameny. Vedle velkých lázní jako Chianciano Terme s množstvím hotelů jsou tu i skromnější střediska. V Bagno Vignoni člověk kromě příjemného termálního koupaliště narazí i na doklady starého lázeňství. Termální vodu přiváděl do vyhloubené lázně systém do skalního podlaží vytesaných a volně přístupných korýtek. Pokud turista zatouží po opravdu nevšední koupeli, nabídne mu ji Saturnia. Prudký potok s teplou vodou páchnoucí po síře vytvořil jakési kaskádovité bazénky, v nichž se dá relaxovat i v chladném počasí. Místo je přístupné zdarma a tomu odpovídá i spartánské, tj. téměř žádné vybavení. Kromě stánku s občerstvením jen parkoviště, takže náročnější či ostýchavější člověk nejspíš oželí přírodní zážitek a dá přednost slušnému komfortu v jen několik set metrů vzdáleném termálním koupališti. Ale není to ono.

Tahle atrakce je od Montepulciana už přece jen dost daleko, ale vlastně může posloužit jako příjemný doplněk celodenního výletu do tří původně etruských měst či spíše městeček.

Doslova ohromí pohled na nejznámější z nich – Pitigliano stojí na téměř kolmém tufovém útesu. Možná proto je člověk trochu zklamaný, když pak projde jen několika úzkými středověkými uličkami. Najde tu sice malé židovské ghetto i muzeum s nálezy z etruské doby, ale přece jen se nezbaví pocitu, že to nejpůsobivější už viděl. Půvabné jsou i zbývající městečka – Sovana a Sorano s vysoko položenou plošinou, odkud lze nahlédnout i do jinak uzavřených dvorů. Alespoň jedno etruské muzeum (třeba ve městě Chiusi nedaleko Montepulciano) by si nikdo neměl nechat ujít. Etruskové osídlili střední Itálii a zejména Toskánsko v devátém století před naším letopočtem. O jejich původu existují pouze dohady, ale faktem zůstává, že vytvořili pozoruhodnou kulturu, i když ne tak známou, jako je ta řecká nebo římská. Právě Římanům po dlouhých bojích začátkem třetího století před naším letopočtem Etruskové definitivně podlehli a jako by se ve velké říši úplně rozplynuli. Zůstaly po nich jen četné skalní hrobky a někde i pásy opracovaných kamenů ve středověkých hradbách a hlavně archeology objevené užité i umělecké předměty. A co si kromě nezapomenutelných dojmů z Toskánska odvézt domů? Samozřejmě víno, bochníček pecorina, a kdo má rád trvalejší suvenýry, pár kusů zdejší optimisticky barevné keramiky.

The Tap Tap

THE TAP TAP

Kapelu v roce 1998 založil a dodnes vede Šimon Ornest. Hrají v ní tělesně postižení studenti a absolventi škol pražského Jedličkova ústavu. The Tap Tap pravidelně vystupuje na velkých českých festivalech, jako jsou festivaly Mezi ploty, Rock for People nebo Sázavafest, a často i v zahraničí, v Německu, Belgii, Lucembursku... Mezi poslední úspěchy kapely patří například nové CD *Párty na kolečkách*, koncerty v lucemburské a v pražské Státní opeře. „The Tap Tap je skvěle sehraný tým, který na koncertech v ČR i zahraničí nabízí publiku výbornou muziku, velký zážitek a spoustu pozitivní energie. Za tím vším je dvanáct let tvrdé práce a já jsem pyšný na každého člena kapely,“ říká Šimon Ornest.

Sedí na lavičce před Helsinkami v prvním záchvěvu jara. V ruce drží poloprázdnou lahev piva, v puse má zaparkovanou cigaretu, u nohou mu leží dvě velké tašky. Postarší chlápek v teplákové soupravě, zimní bundě, ošoupaných sportovních botách, s kulatým obličejem, malým nosem a podsaditým tělem. Polyká a zase vyfukuje kouř a otáčí se za ženskými a těly tramvajů, které se pomalu sunou bulvárem jako nafouklé prázdné ryby. Občas přehodí nohu přes nohu.

Vidím ho skrz výlohu. Pak ulomím kus croissantu, namočím ho do kávy s mlékem a sním ho. A zase se začtu do novin, další články o povstání v Libyi, strachu z dovolených v Egyptě a konci multikulturalismu v Německu. No jo, Němci to v dějinách nikdy neměli lehký. A najednou ten chlápek projde kolem mého stolu. Sekne taškami o zem, sedne si na bar a poručí si pivo. Vezme lahev do ruky a na jeden záťah ji do sebe zlomí.

„Pomalů, pomalů,“ směje se barman Ole. „Je teprve deset.“

Chlápek si otře pusu do rukávu a poručí si ještě jedno pivo. A Ole mu ho nechce dát.

„Pivo jsem řek,“ třískne do pultu. Skleničky nadskočí a všechny ty krásné snivé průsvitné a trochu znuděné německé holky, co sem chodí na snídani prohrabat se vztahy, touhami a přednáškami z uni, se najednou otočí a Ole řekne: „Ale budeš hodnej, jasný?“

Chlap se napije a pak začne mluvit. Ne německy, ale rusky. Nikdo mu nerozumí, snad jen trochu já. Mluví sám k sobě. Vypráví o tom, že ho ráno propustili z kliniky, vyšetření srdce, ale pumpa a všechny rozvody cajk. Vykládá, že se teď vrací za ženou, Němkou z Rostocku, co kdysi potkal v Moskvě, ještě dávno za komunistů a byla z toho první rusko-německá láska na světě, co ale teď asi už nějak úplně není, jak se to tak s láskami stává. Mluví o svém životě, o tom, že nemá práci.

Srdce, Afghánistán a rusko- německá láska

Mluví a pevně drží oběma rukama první lahev. Možná mluví k ní. Možná je uvnitř něco, co by mu mohlo pomoci. Možná se jen prostě potřebuje něčeho držet.

Ole se trochu potí a má strach, co z toho bude. A pak se ten chlápek svalí s lahví k mému stolu.

„Noviny?“ zeptá se německy.

„Noviny,“ odpovím rusky.

„Ty seš Rus?“ podiví se.

„Ne, Čech.“

„A jak to že rozumíš rusky?“

„To tenkrát ve škole.“

„A učil ses rusky rád?“

„No, jasný, každěj se u nás učil rád rusky.“

„A proč Němci nerozuměj rusky?“

„Je to složitěj jazyk.“

„Němci mi nechtěj rozumět. Maj velký auta, ale o životě věděj prd... A co tady děláš, když seš Čech?“

„Žiju tady,“ řeknu a on přikyvuje a pak si mě svou velkou tlapou přitiskne k sobě a ze dvou centimetrů zašeptá: „Já taky. A seš tady šťastnej?“

Usměju se a neřeknu nic.

„Chceš něco vidět?“

A aniž stihnu cokoliv namítnout, sundá si bundu, vykasá tričko a obnaží břicho.

„Afghánistán,“ řekne a ukáže břicho celým Helsinkám. „A teď mi řekni, jestli já můžu bejt šťastnej.“

V břiše má vypálených pět děr. Rovnoměrně rozesetých zleva doprava, jako by ho někdo propíchnul vidlemi. Pár těch snivých dlouhých holek si to ztichle prohlíží, ale pak zase začnou řešit ty své problémy. A Ole si zapalí cigaretu.

„Samopal, rok 1985. Víš, co je zvláštní? Ty díry mě bolely ještě před tím, než jsem to dostal. Já tu svoji smrt viděl přicházet. Cejtil jsem ji. Normálně jsem se chytnul za břicho a až pak to do mě ten kluk nasypal. Ale já to přežil. Já přežiju všechno a to právě mojí starou štve, že se furt hádáme, a tak mě posílá do nemocnice na vyšetření srdce a snaží se mi vnutit, že ho mám slabý a zničený, aby se mě zbavila. Ale mě trefili do břicha, ne do srdce. A navíc, já přežiju i ji,“ řekne a objedná si espresso. Ne jedno, ale pět.

„Teď ti ukážu, jaký já mám srdce.“

Ole před něj postaví pět maličkých šálek s kávou. Chlápek do každého z nich naleje mléko, nasype trochu cukru, zamíchá a pak do sebe vyklopí jeden šálek za druhým. Když vypije pátý, bouchne se pěstí do prsou: „Já mám srdce, ne že ne.“

A je ticho a všichni čekáme, jestli se svalí, jestli ho na místě nezabije těch pět kávi nebo jestli ho nedoženou ty kulky z Afghánistánu, ale on jen popadne své dvě tašky a jde.

„Ale ne že bych starou neměl rád. Akorát mě někdy děsně štve. Tak mi řekni, můžu já bejt šťastnej, když mě stará štve?“ řekne ještě a zmizí v pomalém dopoledni.

x

Havlíkův Brod

Když člověk přijíždí k Havlíkovu Brodu, celkem snadno nabude dojmu, že zastavit se v tomhle městě snad ani nemá smysl. Paneláky tu stojí doslova v historickém centru a rovněž okolí průjezdní silnice působí spíš odpudivě. Nicméně první letný dojem leckdy klame. Platí to i pro Havlíkův Brod s půvabným náměstím s barokními i historizujícími fasádami domů z devatenáctého století a zajímavou sochařskou výzdobou.

Pozoruhodná rarita zdobí budovu, v níž sídlí knihovna. Ve výklenku je umístěná údajná kostra hlásného Hnáta jako doklad zrady, které se nešťastník dopustil, když pomohl ozbrojencům z Jihlavy vniknout do tehdejšího Německého Brodu. Mimochodem soupeření těchto dvou významných měst probíhalo po celý středověk a jakási ostražitost Havlíkobrodských vůči krajskému městu tu přežívá dodnes. V Havlíčkově Brodě se také zachovala část městských hradeb, ovšem právě tuhle oblast smutně poznamenala socialistická výstavba. Zajímavé jsou i zdejší kostely, zejména klášterní kostel Sváté rodiny s bohatou výzdobou a působivě restaurovaným barokním oltářem. Za pozornost určitě stojí i středověká Štáflova chalupa.

Město hodně proslavil i Karel Havlíček Borovský (má tu i své muzeum), který v Brodě žil a právě odtud odjížděl do vyhnanství v Brixenu. Mimochodem nebyla to žádná Sibíř, naopak tamní podnebí nemocnému novináři a spisovatelovi spíš prospívalo a ani jinak – kromě stesku po domově a rodině – tu nestrádal.

Na zdejším gymnáziu vedle Karla Havlíčka studovali i Josef Dobrovský, Bedřich Smetana a jeden z nejvýznamnějších českých malířů minulého století Jan Zrzavý. Škoda, že se zdejší galerie nezaměřuje právě na jeho tvorbu, nicméně sbírka ilustrací dětských knih předních výtvarníků a příležitostné výstavy určitě patří k lákadlům města.

K perfektnímu výkonu jedna čistá hlava nestačí. Chce to sehraný tým.

pwc

- Hrajete všichni na jeden cíl?
- Umíte si přihrát?
- Vystačíte s dechem až do konce?

Podnik je živý organismus. To, v jaké je kondici, jaký výkon dlouhodobě podává a zda se udrží na špičce, záleží na aktuálním zdravotním stavu, průběžném tréninku i podpoře, kterou poskytuje doprovodný tým.

V čem spočívá vaše tajemství dlouhodobého úspěchu?

DŽBÁN NA PIVO

- ZNOVU UZAVÍRATELNÝ
- PRO OPAKOVANÉ POUŽITÍ

NEFILTROVANÝ SVĚTLÝ LEŽÁK
OBJEM 2 L
Alk. 5,0% obj.

ŽÁDEJTE U SVÉHO HOSTINSKÉHO